

Nøgletal til Lønforhandlingen

Timeproduktivitet og løn

Den drivende kraft bag lønudviklingen er på langt sigt produktivitsudviklingen. Jo mere effektive medarbejderne er, desto højere løn kan de oppebære.

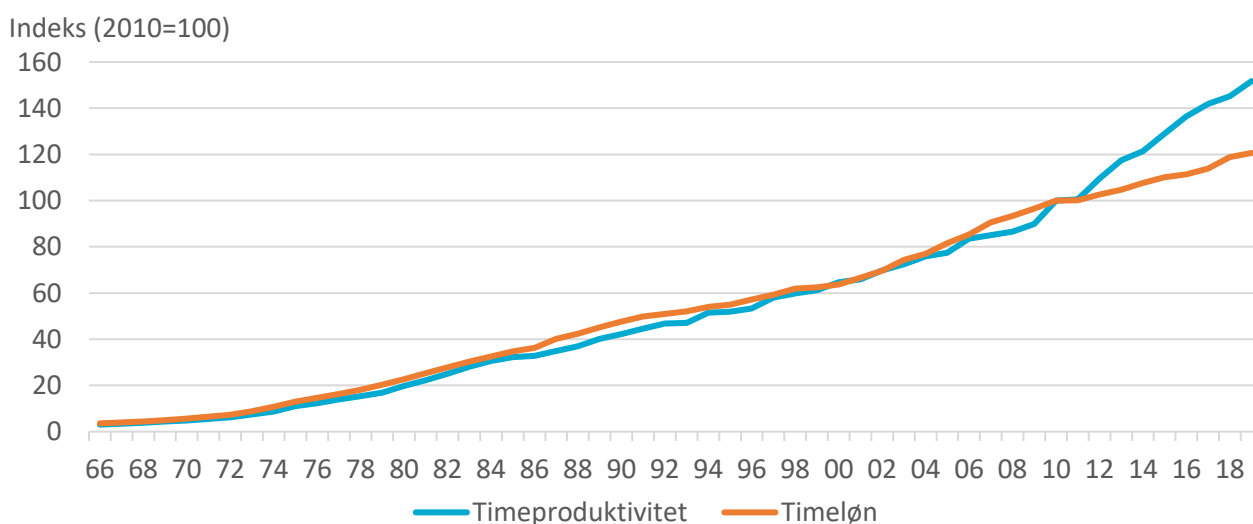
Industrien i Danmark er kendetegnet ved et højt produktivitsniveau.

Timeproduktiviteten – altså hvor mange varer der kan produceres pr. time – er fra 2011 til 2019 i gennemsnit steget med 5,3 procent om året, *jf. figur 1*, men det har ikke haft afsmittende virkning på lønudviklingen. For selv om der bliver produceret mere på den samme tid, så er timelønnen kun steget med 2,3 procent pr. år.

Forskellen mellem timeproduktivitet og lønudvikling på tre procentpoint pr. år er derfor, alt andet lige, tilfaldet virksomhedsejerne som gevinst.

Lønudviklingen har traditionelt fulgt udviklingen i produktiviteten med mulighed for udsving alt efter konjunkturerne. Men de seneste syv år er lønnen altså haltet efter produktiviteten.

Figur 1. Udviklingen i industriens løn og produktivitet:

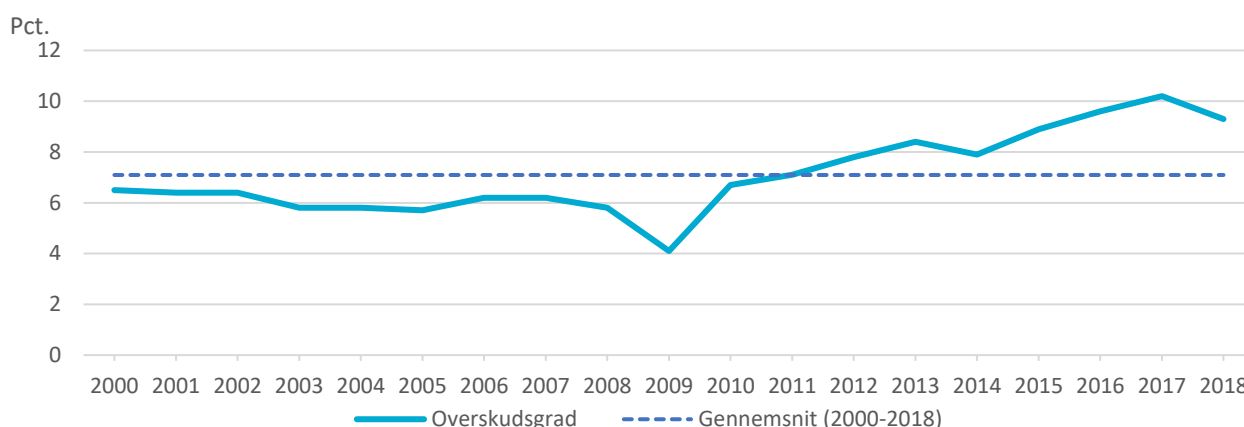
Anm: Timeproduktiviteten er målt som BVT i løbende priser pr. arbejdstime. Timelønnen er målt som lønsummen i løbende priser pr. arbejdstime.

Kilde: Danmarks Statistik, tabel NABB10 og NABP10.

Overskudsgraden

Overskudsgraden viser, om virksomhederne tjener penge. Og overskudsgraden i de danske industrivirksomheder har de seneste 19 år ligget på cirka syv procent i gennemsnit, *jf. figur 2*. I 2018 faldt den fra 10,2 til 9,3 procent, men har vist en klart stigende tendens i de seneste år. Virksomhederne tjener med andre ord penge. Der skal dog gøres opmærksom på, at det seneste tal er fra 2018. Det betyder, at udviklingen under coronakrisen *ikke* indgår i figuren.

Figur 2. Stigende overskudsgrad i industrien

Kilde: Danmarks Statistik, Statistikbanken, tabel (REGN5A)

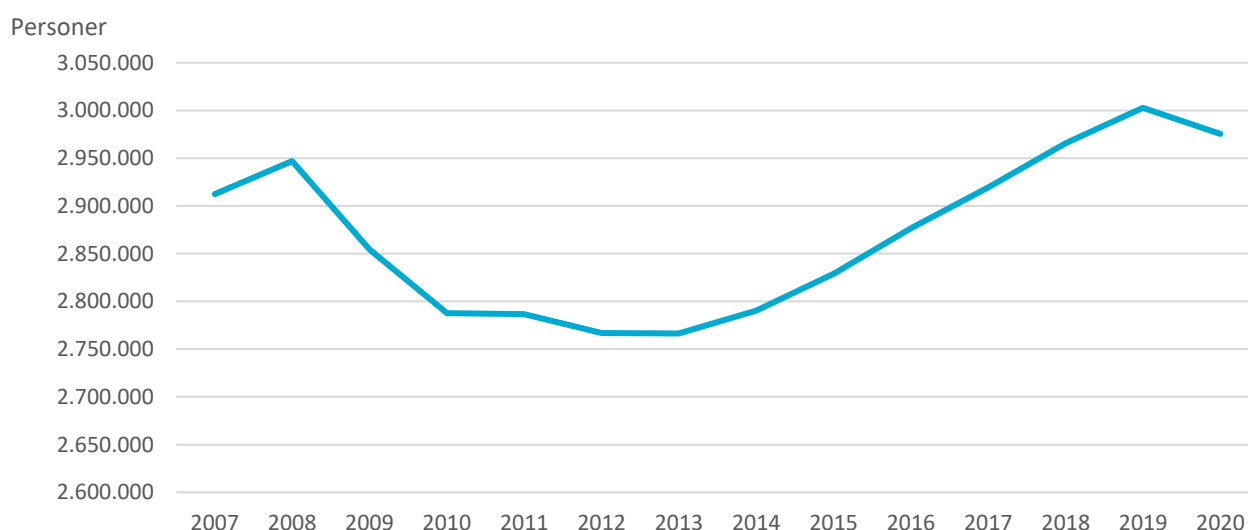
Beskæftigelsen

Tallene for beskæftigelsen siger noget om, hvor godt det går i Danmark. Er beskæftigelsen høj, vil det typisk betyde, at der er gang i erhvervslivet, og at det kan være svært at finde den nødvendige arbejdskraft.

Siden første kvartal 2013 er beskæftigelsen i Danmark steget med mere end 200.000 personer, *jf. figur 3*. COVID-19 har dog sat sit præg på beskæftigelsen, som faldt i første kvartal af 2020, men ind i andet kvartal er steget med knap 50.000 personer. Den generelle fremgang siden 2013 er hovedsagelig sket i den private sektor.

Beskæftigelsen nåede i tredje kvartal 2019 op på tre millioner beskæftigede, hvilket er det højeste nogensinde.

Figur 3. Samlede antal beskæftigede i Danmark, sæsonkorrigeret:

Kilde: Danmarks Statistik, Statistikbanken, tabel (NKBB10)

I industrien er beskæftigelsen siden udgangen af 2013 steget med over 13.000 personer. Jobfremgangen har dog tabt pusten lidt de seneste år. Fra fjerde kvartal 2018 til fjerde kvartal 2019 var der således en fremgang i industriens beskæftigelse på over 4.000 personer. Det seneste år fra fjerde kvartal 2019 til og med tredje kvartal 2020 er beskæftigelsen faldet med cirka 10.000 personer.

På grund af pandemien har både den danske og den internationale økonomi været præget af meget store udsving – og en meget høj grad af usikkerhed. Det har også afspejlet sig i arbejdsløsheden, som dog er blevet holdt nede af hjælpepakker og trepartsaftaler. Der er således ingen tvivl om, at indsatser fra det politiske system og fra arbejdsmarkedets parter har haft stor betydning for fastholdelsen af job i Danmark.

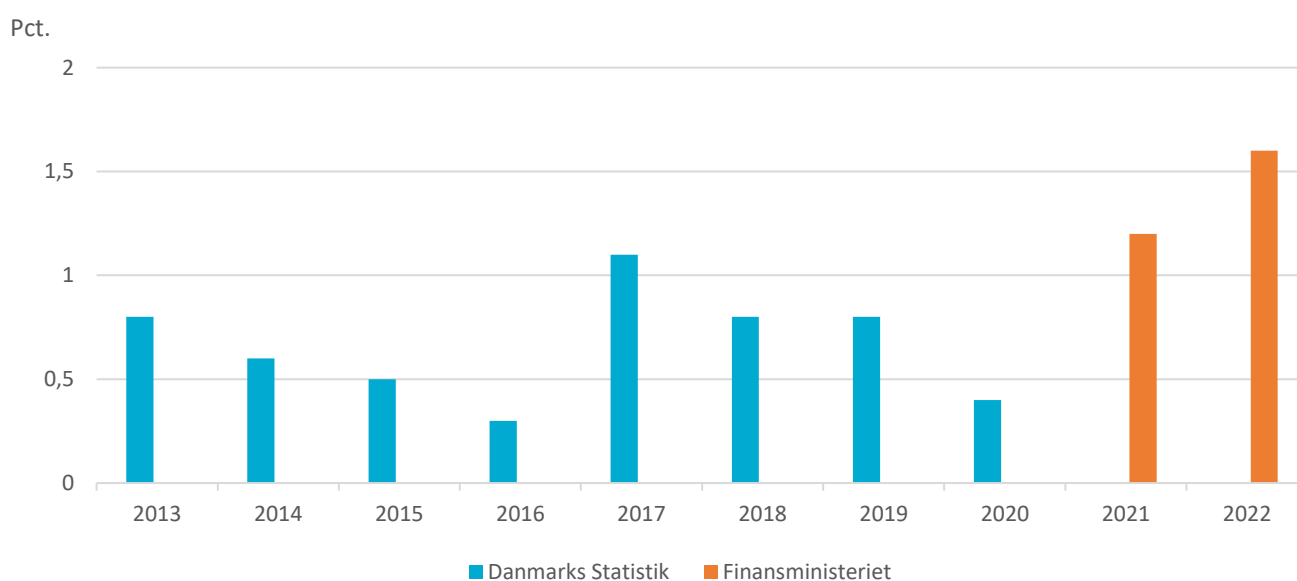
Samtidig har der været store forskelle i udviklingen fra virksomhed til virksomhed og fra branche til branche. Det er derfor vigtigt, at du som tillidsrepræsentant tager fat i din lokale afdeling og undersøger status på arbejdsløsheden lokalt og inden for branchen, inden du sætter dig til forhandlingsbordet.

Inflation

Inflationen er også et vigtigt nøgletal at tage med til lønforhandlingerne.

Fra at have været meget lav steg inflationen i 2017 til 1,1 procent, hvorefter den faldt lidt tilbage i 2018 og 2019, *jf. figur 4*. Tal fra Danmarks Statistik viser, at inflationen er faldet i 2020 til 0,4 procent. Finansministeriets prognose peger på, at inflationen vil stige markant de følgende år til henholdsvis 1,2 og 1,6 procent i 2021 og 2022.

Figur 4. I de kommende år forventes højere inflation:

Anm: tallene for 2021-2022 er prognoser.

Kilde: Danmarks Statistik (PRIS9) og Økonomisk Redegørelse december 2020